

ДМИТРИЙ БИЛЕНКИН ДА НАСТИГНЕШ ОРЕЛА

Превод от руски: Елка Хаджиева, 1973

chitanka.info

— Внимавай, не отлитай много далече! — Момчето кимна и веднага забрави наставлението. Ами, как не! Слънцето грее, мама се грижи, всичко е наред и няма какво повече да се мъдрува.

То стоеше на покрива на къщата, напрегнато като тетива. Глезените и китките му бяха обхванати от лъскавите гривни на малки двигатели, а шлемът и широкият колан на антигравитатора го правеха да прилича на звездолетец — също такъв стегнат, мъжествен, екипиран. Чувствуваше, че му се любива и мама.

— Мили, чу ли какво ти казвам!

— Ех, мамо...

Момчето обидено подсмъркна. Премижало от слънцето, то застана в стартова поза. Ето така! „Екипажът е готов, капитане! Ест, капитане! Отлитаме в Пространството, капитане!“

Какво общо има тук мама?

Старт!

Сякаш нечия ръка меко и властно го прихвана под краката, повдигна го, така че от тила до петите го полазиха студени тръпки и — ух! — сърцето му учестено затуптя, когато плоският покрив, мама на покрива и дърветата около къщата плавно и бързо започнаха да потъват надолу.

Те се смаляваха сякаш се свиваха, а светът наоколо, отдалечавайки хоризонта, се разширяваше. Въздухът стана осезаем и зрим. Той приятно струеше край вертикално устремилата се фигура на момчето и прозрачен, ободряващ, слънчевосин изпълваше всичко от единия губещ се в далечината край на земята до другия. Леко небрежно и горделиво момчето помахна на майка си. Сега тя беше станала съвсем мъничка. Земята се отдалечаваше все повече, ставаше плоска, багрите ѝ загрубяваха, наливаха се с мътна синева. Такава земята никога не се харесваше на момчето. То наведе глава, биодатчиците на шлема уловиха безмълвната заповед и ето то вече се рееше и се снижаваше към поблясващото сребро на далечното езеро.

Предишният антигравитатор, с който си служеше момчето, когато беше петгодишно, леко шумеше при полет, а този нов „Икар“ беше абсолютно, дивно беззвучен. Нито ръката, нито кракът ти увисаха във въздуха, както ставаше преди — мечта, а не машина!

Но какво толкова особено има тук? Вчера хубава машина, днес отлична, утре още по-съвършена, иначе не би и могло. Нали и

машините растат.

По-близо до земята станаха по-осезателни отделните въздушни потоци. Тялото се плъзгаше в струите; ту по-топли, ту по-хладни, малко по-нагоре, малко по-надолу като от възвишение на възвишение, като от вълна на вълна. От удоволствие момчето замижа.

Дори така то знаеше над какво лети. Сухо и тръпчиво мирише тревата — поляната край горичката. Сега лекичко се люшна — низината. Топъл смолист аромат от земята — над борова гора е. Влажна, с мирис на глина прохлада — брегът на езерото. Ароматна струя от цъфналите шипкови храсти...

А сега! Нещо в момчето се изпъна като пружина. С отворени очи и протегнати напред ръце то се втурна косо и надолу, надолу, като таран към приближаващата се стена на дърветата. Всичко около момчето се носеше стремително и се сливаше. То беше ракета, то летеше в атака, пред него бе влажната тропическа гора на чуждата планета, там на живот и смърт се биеха другарите му и то, жертвувайки себе си...

Пак същата мека и властна ръка го подхвана точно пред извисяващите се един до друг стволоче и като пое претоварването, го издигна над гората. Както винаги... Беше обидно, че го лишаваха от воля, но всеки път, когато замряло от сладкия ужас, то опитваше ето така да се вреже в преградата, спасителната намеса на автомата му доставяше неволно облекчение. Защото освен хазарт и упоение все пак имаше и страх, съвсем мъничък, но все пак страх, че автоматът няма да го опази. Ала той винаги го опазваше, другояче не можеше и да бъде.

Момчето си пое дъх. Върхарите на гъстата борова гора, над която плуваше, понякога откриваха долу тъмни бездни със скатове от мъхести клони; оттам полъхваше влажен мирис на гъби. Разбира се, че можеше да се гмурне и спокойно да изследва една такава пещера, но не, енергията му изискваше друг разряд. То рязко се стрелна нагоре и започна да се премята и преобръща, докато всичко зелено, светлосиньо и слънчево се завъртя пред очите му в едно разноцветно колело. Тогава легна по гръб.

Лека полека светът застана на мястото си. Сега в него цареше тишина и покой. Над главата му синееше небето, което не можеше да се гледа, без да присвиеш очи и което зовеше погледа надалеч, надалеч.

Ослепителната белота на редките купести облаци също примамваше, но това съвсем не беше каквото търсеше. Вътре в облаците беше влажно, студено и скучно. Облаците стават само за шумна игра на криеница, когато под тебе има толкова белоснежни съблазнителни отдалече пещери, безтегловни арки, причудливи мостове, но всичко това е неустойчиво, изменчиво и е нужно точно пресмятане, иначе облаковото скривалище изведнъж може да се разпръсне в най-неподходящия момент. Да, да се играе там на криеница е чудесно! А и да се търсят дъги. Дъги там, разбира се, имаше много, но трябва да намериш най-великолепната, такава, че всички да признаят — по-хубава няма.

А едно време то се страхуваше да лети. Конвулсивно се хващаше във въздуха за ръката на баща си. Смешно! Глупав беше тогава. Спомня си, че и преди една година също беше още глупав: мечтаеше с полет да пробие дъгата. Сега разбира какво е дъгата. „Чичо овчар жив залови стария сив вълк.“ Червено, оранжево, жълто, зелено, светлосиньо, синьо, виолетово, а всички заедно образуват бялата светлина! Е, и още ултравиолетово, инфрачервено... Всичко е дори много просто.

Обърна се настрана, лежа така известно време между небето и земята, докато не изпита желание за нови действия. Тогава забеляза рееща се в далечината птица. Птиците във въздуха са като скакалците в ливадата; отдавна вече, откато порасна, не им обръщаше особено внимание, освен когато понякога с вик се втурваше из засада в някое ято кресливи врани. Постъпка, след която в къщи следваше извънредно миене (враните цапаха точно) и огорчени упреци: „Колко пъти сме ти казвали, — не плаши птиците; хубаво ли ще ти е на тебе, ако някой така те уплаши?“ Възрастните обичат всичко да усложняват и ако винаги ги слушаш то не бива дори пръста си да помръднеш. Нали те никога не се втурват в ята врани и не знаят каква бъркотия е това. Не се знае кой от кого трябва да се плаши в случая, нали ятото разгневени врани може добре да те изподраска... Тук той по-добре знае, защото в детството си нито татко, нито мама са летели във въздуха — тогава не е имало антигравитатори. Дори е трудно да си представиш как ли са минавали без тях.

Самотната птица не представляваше особен интерес, но момчето се взря и внезапно наостри внимание. Твърде величествено се реши

птицата! Такъв размах на крилете можеше да има само... разбира се, това е орел! Орел!

Фиу-у! Тялото на момчето пореше гъвкавия въздух. Разстоянието до орела намаляваше, но той все така лениво се рееше, без да помръдва крило. Орелът беше могъщ и явно стар; царственият му вид въодушевяваше момчето. Между перата на опашката се виждаха няколко бели и на момчето дори потекоха слюнки при мисълта, че може да вземе трофей истинско орлово перо. Всички момчета, когато играят на индианци, имат синтетични пера, а той ще има изтръгнато лично от него, истинско перо!

Най-сетне крилата на орела трепнаха. Той вече не планираше, а летеше, за да не го настигне преследвачът. Но и сега полетът му бе някак надменно-снизходителен.

Момчето не мислеше за опасността, за извития клон и острите нокти, от които е по-благоразумно да стоиш надалеч. Досега орелът бе за него символ, персонаж от мултипликационен филм, илюстрация от книга, а тук той беше жив, истински и както подобава на орел, величествен. Такъв лов не бива да се пропусне!

Вятърът стана плътен, въздухът струеше край момчето като вода, от очите му потекоха сълзи, но на шлема имаше очила и то бързо го спусна. Обаче — ех, напразно! Разстоянието почти не намаляваше.

— *По-бързо!*

Топлещото при студ термооблекло плътно покриваше тялото, но сега вятърът го пронизваше и издухваше топлината. Ръцете на момчето се вкочаняваха, ала какво значат тези дреболии, когато си на лов!

Крилата на орела ритмично и силно разсичаха въздуха. Но разстоянието намаляваше!

Лицето на момчето пламтеше, вятърът свистеше в ушите му, дишането му пресекваше.

Орелът сякаш беше мощен автомат, така равен, бърз и безстрастен бе полетът му.

И все пак момчето го настигаше.

Като губеше величието си, а заедно с това и приликата с машина, орелът се стрелна встрани, надолу... Момчето повтори маневрата му.

Съревнованието не беше на равни начала, защото орелът изразходваше своите сили, а момчето не. Но момчето превъзможваше

притискащото го натоварване на въздуха и му се струваше, че самото то лети, че то се бори и то побеждава.

Още малко, още малко...

Орелът изведнъж рязко се гмурна надолу и няколко сантиметра бяха загубени, защото дългото тяло на момчето не можа да опише толкова остра дъга.

Ще избяга, ще избяга!...

Но не, мощността на апарата превъзхождаше силата на орела. Момчето вече можеше да докосне с пръсти опашката му... Ала вкочанените, свити на юмрук пръсти не му се подчиняваха. То почти се разплака от разочарование и се протегна тъй, че пред очите му притъмня. И крайчецът на мечтаното перо беше във втвърдените му пръсти...

Но щом дръпна перото, се случи нещо необяснимо. Тялото на орела странно се сгърчи, сви се в грозно кълбо и започна да пада надолу под краката на момчето.

То трескаво задействува спирачките, без да разбира защо орелът пада, защо тялото му кръжи и ту едното, ту другото крило се разперва под чудноват ъгъл.

Тишината на стихналия вятър го зашемети. Някак настръхнало, тялото на орела продължаваше да пада, като планираше или рязко хлътваше надолу. Без да разбира нещо, момчето се устреми след падащата птица.

Орелът обаче падна, преди момчето да го настигне. Машинално приело позата за кацане — краката полусгънати, ръцете прибрани към тялото, — момчето се приземи наблизко. Отмалелите му мускули не смекчиха достатъчно тласъка, то се повали на гръб, но мигом скочи и уплашено се спусна към орела.

Едното крило на орела беше великолепно разперено, другото стърчеше неестествено извито като счупено. В орела вече нямаше нищо царствено, нищо от безстрастното могъщество на въздушния автомат, нищо от преследваното, но дори в паниката си величаво същество, имаше само един сгърчен, грозно рошав труп. Полузабуленото с ципа око мътно гледаше небето.

Момчето с усилие преглътна въздух, то още не вярваше, но вече знаеше, че орелът е мъртъв.

То не искаше. Как стана така? Това, което вижда, е смъртта, нали? Така страшно мълниеносна, така проста и безсмислена ли е смъртта? Само от това, че и орелът чувствувал, както чувствува и то? Толкова крехък ли е животът — и неговият значи също? Но това е несправедливо, несправедливо!!!

Момчето едва сдържа вика си и се озърна, сякаш търсеше подкрепа. Зеленееше тревата, огряна от яркото слънце, във въздуха играеха пеперуди и във всичко това имаше такава пустота, такава неумолимост на новия разкрил се пред него ред, че момчето потръпна от ужас.

После сълзите облекчиха всичко; опитваше се да ги сдържа и не можеше, те мъчително течаха и забулваха света. То искаше да бяга, незабавно да изтича при мама, при татко, при който и да е човек, само да не е самичко. Ала нещо го задържаше тук.

То знаеше причината. В откоса на близкото хълмче блещукаше златист пясък, там можеше да изкопае гроб. Тръгна натам, като бършеше сълзите си.

И едва тогава забеляза, че още стиска в ръка перото. Разтвори юмрука си. На дланта му лежеше смачкано, сиво и прашно перото, което там във висината му се струваше така желано и бяло.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
9/1973 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.